

Türkmenistanyň Prezidenti Serdar BERDIMUHAMEDOW: — BIZ DÜNYÄNIŇ ÄHLI ÝURLARY WE HALKLARY ÜÇIN AÇYKDYRYS!

YAŞ

DIPLOMATYŇ SESI

METBUGAT — ELEKTRON GAZETI
ELECTRONIC NEWSPAPER

Esaslandyryjysy — Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary instituty.

THE VOICE OF YOUNG DIPLOMAT

Elektron gazet 2020-nji ýylyň 1-nji oktyabryndan bäri çykýar.

№26 (109) 2024-nji ýylyň 20-nji oktyabry.

Suşasý habarlar

Şawkat Mirziýoýew bilen telefon arkaly söhbetdeşligi boldy.

Söhbetdeşler mähirli salamlaşyp, Türkmenistan bilen Özbegistanyň arasyndaky ikitaraplaýyn gatnaşyklaryň, hususan-da, medeni-ynsanperwer ulgamda hyzmatdaşlygyň yzygiderli pugtalandyrylýandygyny kanagatlanma bilen bellediler.

17-nji oktyabrda paýtagtymyzdaky «Ýyldyz» myhmanhanasynda GDA gatnaşygy döwletleriň Zähmet, iş üpjünçilik we ilaty durmuş taýdan goramak boýunça maslahat beriş geňeşiniň 37-nji mejlisi geçirildi. Utgaşykly görnüşde geçirilen duşuşyga ygtyýarly guramalaryň wekilleri we Arkalaşyga agza ýurtlardan — Azerbaýjan Respublikasyndan, Ermenistan Respublikasyndan, Belarus Respublikasyndan, Gazagystan Respublikasyndan, Gyrgyz Respublikasyndan, Russiýa Federasiýasyndan, Täjigistan Respublikasyndan, Türkmenistandan we Özbegistan Respublikasyndan bilermenler, GDA gatnaşygy döwletleriň Parlamentara Assambleýasynyň, Döwletara statistika komitetiniň, Ýewraziýa ykdysady komissiyasynyň, «Garaşsyz Döwletleriň weteranlar (pensionerler) jemgyýetçilik guramalarynyň arkalaşygy» halkara bileleşiginiň utgaşdyryjy geňeşiniň hem-de GDA-nyň Ýerine ýetiriji komitetiniň wekilleri gatnaşdylar.

«Yaş diplomatyň sesi».

HEPDÄNIŇ MÖHÜM WAKALARY

synyň Prezidenti Wladimir Putin, Täjigistan Respublikasynyň Prezidenti Emomali Rahmon, Özbegistan Respublikasynyň Prezidenti Şawkat Mirziýoýew ýurdumyza geldiler. Myhmanlaryň hatarynda Türkiýe Respublikasynyň Beýik Millet Mejlisiniň Başlygy, ÝUNESKO-nyň Baş konferensiýasynyň başlygy, halkara guramalaryň ýolbaşçylary, daşary ýurtlaryň Hökümet agzalary, alymlar, medeniýet işgärleri, diplomatlar gatnaşdylar. Bu forum beýik türkmen şahyry Magtymguly Pyragynyň doglan gününü baýram etmegiň maksatnamasynyň çäklerinde geçirildi.

12-nji oktyabrda Mongoliýanyň Prezidentiniň Türkmenistana ilkinji döwlet saparynyň çäklerinde iki dostlukly ýurduň Baştutanlary Serdar Berdimuhamedowyň we Uhnaagiýn Hurelsuhyň arasynda ýokary derejedäki gepleşikler geçirildi.

Ynanyşmak ýagdaýynda geçen gepleşikleriň dowamynda söhbetdeşler türkmen-mongol gatnaşyklarynyň derwaýys meselelerini ara alyp maslahatlaşdylar.

14-nji oktyabrda Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginde «Döwürleriň we siwilizasiýalaryň

özara arabaglanyşygy — parahatçylygyň we ösüşiň binýady» atly halkara forumyň jemlerine bagyşlanan brifing geçirildi. Oňa ýurdumyzyň daşary syýasat edarasynyň, daşary ýurtlaryň we halkara guramalaryň Türkmenistandaky diplomatik wekilhanalarynyň ýolbaşçylary, köpçülikleýin habar beriş serişdeleriniň wekilleri gatnaşdylar.

14-nji oktyabrda paýtagtymyzda Türkmenistanyň, Gazagystan Respublikasynyň, Gyrgyz Respublikasynyň, Täjigistan Respublikasynyň, Özbegistan Respublikasynyň we Koreýa Respublikasynyň parlament ýolbaşçylarynyň ikinji duşuşygy geçirildi.

Duşuşyga gatnaşyjylar eýýäm netijeliligini görkezzen «Merkezi Aziýa — Koreýa Respublikasy» formatynyň möhümdigini aýdyp, bilelikdäki meýilnamalary üstünlikli durmuşa geçirmek üçin alty ýurduň arasyndaky özara bähbitli hyzmatdaşlygy hil taýdan täze derejä çykarmagyň zerurdygyny bellediler.

14-nji oktyabrda türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy Gurbanguly Berdimuhamedowyň Özbegistan Respublikasynyň Prezidenti

11-nji oktyabrda paýtagtymyzda hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedowyň başlyklyk etmeginde «Döwürleriň we siwilizasiýalaryň özara arabaglanyşygy — parahatçylygyň we ösüşiň binýady» atly halkara forum geçirildi.

Söwda-senagat edarasında geçirilen ýokary derejeli foruma Ermenistan Respublikasynyň

Prezidenti Waagn Haçaturýan, Eýran Yslam Respublikasynyň Prezidenti Masud Pezeşkian, Gazagystan Respublikasynyň Prezidenti Kasym-Žomart Tokaýew, Gyrgyz Respublikasynyň Prezidenti Sadyr Žaparow, Mongoliýanyň Prezidenti Uhnaagiýn Hurelsuh, Pakistan Yslam Respublikasynyň Prezidenti Asif Ali Zardari, Russiýa Federasiýa-

TÄSIRLI GEÇEN OKUW SAPAGY

2024-nji ýylyň 11-nji oktyabrynda Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutynda Katar döwletiniň Bilim we ýokary bilim ministrliginiň ylmy gözegçilik eksperti Wadha Raşid Mekbel we bedenterbiýe bölüminiň başlygy Salman Hassen Al Hazmi dagy institutumyzyň talyp ýaşlaryna okuw sapagyny geçdiler.

Okuw sapagynyň dowamynda hormatly myhmanlar Türkmenistan bilen Katar döwletiniň arasyndaky syýasy-diplomatik, ylym-bilim we sport ugurlar boýunça üstünlikli alnyp barylýan hyzmatdaşlygyň aýratynlyklary barada gürrüň berdiler. Şeýle-de olar talyplary özläriniň baý iş tejribesi bilen tanyşdyrdylar. Täsirli geçen okuw sapagynyň ahyrynda hormatly myhmanlar talyplaryň zyzyklanýan soraglaryna jogap berdiler.

ВСТРЕЧА С ПОСЛОМ МАЛАЙЗИИ

18 октября 2024 года в Институте международных отношений Министерства иностранных дел Туркменистана состоялась встреча ректора института Гульшат Юсуповой с Чрезвычайным и Полномочным Послом Малайзии в Туркменистане Мохд Сухайми Бин Ахмад Таджудином, которая была посвящена дальнейшему

развитию туркмено-малайзийских отношений.

В ходе встречи были обсуждены приоритетные направления партнёрства между Туркменистаном и Малайзией, в частности культурно-гуманитарное взаимодействие, а также сотрудничество в сфере образования.

Здесь же, после официальной встречи, была организована специальная экскурсия по институту, во время которой гость посетил музей «Истории туркменской дипломатии», библиотеку «Уголок Индии» и Клуб ЮНЕСКО «Культура мира».

EMPOWERING THE YOUTH FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT AND CLIMATE ACTION

On the eve of World Cities Day, UNDP Turkmenistan, in collaboration with the Institute of International Relations of the

Ministry of Foreign Affairs, hosted an inspiring session with youth as part of the Turkmen Youth4SDGs series at the UN building in Ashgabat!

At this exciting meeting, UNDP experts and students explored specific ways in which the younger generation can lead efforts to achieve the Sustainable Development Goals (SDGs) and combat the climate crisis. Topics ranged from building sustainable cities to embracing responsible consumption and waste management.

Our specialists from the “Sustainable Cities” project shared international best practices in waste management and consumption, and also discussed how each individual can reduce their carbon footprint. Together, we can collaboratively build a greener and more sustainable future for everyone!

«Yaş diplomatyň sesi».

TÜRKMENISTAN – MONGOLIÝA: DOSTLUKLY GATNAŞYKLAR DOWAMAT TAPÝAR

Berkarar döwletin täze eýýamynyň Galkynyşy döwüründe hormatly Prezidentimiziň alyp barýan parahatsöýüjilikli, ynsanperwer içeri we daşary syýasaty netijesinde eziz Watanymyzyň dünýä möçberindäki abraýy günsaýyn artýar. «Pähim-paýhas ummany Magtymguly Pyragy» ýyly Garaşsyz, baky Bitarap Türkmenistanyň halkara gatnaşyklarynda möhüm wakalara baý bolup, taryhyň sahypalaryna altyn harplar bilen ýazylyar. 11-nji oktyabrda Magtymguly Pyragynyň doglan gününüň 300 ýyllyk şanly toýuna bagyşlanyp geçirilen «Döwürleriň we siwilizasiýalaryň özara arabaglanyşygy — parahatçylygyň we ösüşiň binýady» atly halkara forum hem ýurtlaryň arasyndaky parahatçylygyň pugtalandyrylmagyna, durnukly ösüşiň we abadançylygyň üpjün edilmegine gönükdirilen uly ädim boldy.

Bu möhüm ähmiýetli waka mynasybetli paýtagtymyza dünýäniň ençeme ýurdunyň döwlet Baştutanlary

hem-de halkara guramalarynyň ýolbaşçylarydyr wekilleri ýygnyndylar. 10 — 13-nji oktyabr aralygynda Mongoliýanyň Prezidenti Uhnaagiýn Hurelsuh Türkmenistana amala aşyran ilkinji döwlet saparynyň çäginde akyly-paýhas eýesi, ussat şahyr Magtymguly Pyragynyň doglan gününüň 300 ýyllygyna bagyşlanan halkara foruma hormatly myhman hökmünde gatnaşdy. Mongol Lideri: «Merkezi Aziýanyň halklary meşhur şahyr we akyldar, türkmen edebiyatyny esaslandyryjy, dünýä edebiyatyna, Gündogar siwilizasiýasynyň ösüşine ägirt uly goşant goşan Magtymguly Pyraga belent sarpa goýýarlar. Magtymguly öz eserlerinde agzybirlik, parahatçylyk baradaky pikirlerini şahyrana setirler bilen dabaralandyryar» diýip, şahyryň «Türkmeniň» atly goşgusyndan setirlerine ýüzlenmek arkaly belläp geçdi.

Hormatly Prezidentimiz Mongoliýanyň Prezidenti Uhnaagiýn Hurelsuha türkmen halkynyň medeni mirasyna, taryhyna goýýan hormat-sarpasy üçin minnetdarlyk bildirip, ony «Magtymguly Pyragynyň 300 ýyllygyna» atly ýubileý medaly bilen sylaglady.

Döwlet saparynyň dowamynda — 12-nji oktyabrda iki ýurduň arasyndaky hyzmatdaşlygy pugtalandyrmaga gönükdirilen birnäçe möhüm ähmiýetli ikitaraplaýyn resminamalara gol çekildi. Dostlukly döwletleriň Baştutanlary ýokary derejedäki bu saparyň iki ýurduň gatnaşyklaryny täze derejä çykarjakdygyny we hyzmatdaşlygy giňeltmäge möhüm itergi berjekdigini bellediler.

Iki ýurduň döwlet Baştutanlary aýyk we işjeň ýagdaýda resmi gepleşikleri alyp barmak bilen syýasat, ykdysadyýet, oba hojalygy, ulag-logistika, syýahatçylyk, bilim, medeniýet ýaly ugurlarda özara hyzmatdaşlygy mundan beýläk-de giňeltmegiň meseleleri boýunça giňişleýin pikir alyşdylar. Şeýle hem taraplar halklaryň arasyndaky gatnaşyklary berkitmegiň, sebitde we halkara giňişlikde hyzmatdaşlygy çuňlaşdyrmagyň meselelerini ara alyp maslahatlaşdylar. Şeýle hem ykdysady hyzmatdaşlyk boýunça hökümetara türkmen-mongol toparyny döretmek teklip edildi.

Mongoliýanyň Prezidenti Uhnaagiýn Hurelsuhnyň Türkmenistana döwlet sapary türkmen-mongol dostlukly gatnaşyklarynyň taryhynda täze sahypany açdy.

Gyzylgül GURBANMUHAMEDOWA,
Halkara ykdysady gatnaşyklary
kafedrasynyň mugallymy.

On 12 October 2024, within the framework of his working visit to Ashgabat on the occasion of the 300th anniversary of the birth of the Turkmen classical poet, great thinker and humanist Magtymguly Fragi, Armenian President Von Khachaturyan participated in the presentation ceremony of Magtymguly Fragi's collection of poems translated into Armenian at the Institute of International Relations. Members of the Armenian delegation of the friendly country, heads of the education sector, faculty and students of the university took part in the event.

THE PRESIDENT OF THE REPUBLIC OF ARMENIA MADE A SPEECH AT THE INSTITUTE OF INTERNATIONAL RELATIONS OF THE MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS OF TURKMENISTAN

As is known, diplomatic relations between Turkmenistan and the Republic of Armenia were established on October 9, 1992. Since

then, a legal framework has been created to facilitate cooperation across various spheres, including trade, economic development, transportation, agriculture, tourism, cultural exchanges.

In this regard, cooperation in the fields of science, education, physical education and sports plays an important role. The joint inter-governmental commission plays crucial role in strengthening relations and implementing agreements aimed at diversifying and fostering effective cooperation.

The ceremony began with a warm welcome for the honorable guest and the delegation. In the main building of the institute, the distinguished guests were invited to an art exhibition featuring works showcasing the cultural heritage of Turkmenistan. The exhibition was accompanied by the musical performances that added to the celebratory atmosphere. The guests noted the deep respect of the Turkmen people not only for their history and culture, but also for the values of other nations.

After the exhibition, President Khachaturyan delivered a lecture for teachers and students in the Institute's Assembly Hall on the history of Armenia, peculiarities of the country's foreign policy and Turkmen-Armenian relations. The presentation of the Armenian translation of the collection of poems by the great Turkmen thinker and poet Magtymguly Fragi made a special impression during his speech.

In his speech, V. Khachaturian also emphasized his personal contribution of our esteemed President to the study, preservation, promotion and transmission of the creative heritage of the classic poet Magtymguly Fragi to future generations, as well as his personal efforts in fostering rapprochement of cultures and their enrichment, and strengthening the bonds of brotherhood and mutually beneficial cooperation between the Turkmen and Armenian peoples. Celebrating the 300th anniversary of Magtymguly Fragi, Khachaturian thanked Turkmenistan for presenting him with the jubilee medal "300th Anniversary of Magtymguly Fragi".

At the end of his speech, His Excellency the President of Armenia expressed his gratitude addressed to the President of Turkmenistan for the development of friendly relations between Turkmenistan and the Republic of Armenia as well as for the opportunity to translate the works of the great thinker, noting that this opportunity gave the Armenian people access to a valuable source of the ancient history of the Turkmen people, the life path of its historical figures.

Deputy Minister of Foreign Affairs of Armenia Mnatsakan Safaryan also delivered a speech, in which he emphasized the importance of translating the collection of poems of Magtymguly Fragi into Armenian. He expressed confidence that this publication would further strengthen the cultural bonds between Turkmenistan and Armenia.

Minister of Education of Turkmenistan Jumaýrat Gurbangeldiyev also made a meaningful speech about the importance of translating Magtymguly Fragi's poems into Armenian in 2024 year under the motto "Fount of Wisdom Magtymguly Fragi," which pays tribute to the great Turkmen thinker.

The event was concluded with the speech by Gulshat Yusupova, the Rector of the Institute of International Relations of the Ministry of Foreign Affairs of Turkmenistan, who thanked the guests for their visit and underscored the importance of educational and cultural cooperation between the two countries.

The significant visit to the Turkmen National School of Diplomacy left an indelible impression on all participants and was considered productive and memorable for future international specialists.

Aylar NEDIROVA,
the 2nd year student of the Faculty
International Relations.

Отправной пункт полноправного членства Туркменистана в ООН

В 1992 — 1995 годы, будучи первым Постоянным представителем Туркменистана при ООН, помимо своей основной задачи, я также выполнял обязанности заместителя председателя делегации, а также, обязанности председателя делегации Туркменистана на сессиях ООН. В этой связи, ежегодно направлял в МИД нашей страны два Политических отчета: первый был «О работе Постоянного представительства Туркменистана при ООН на 199.. год», (в объеме 20-25 страниц), второй назывался «Об участии делегации Туркменистана в работе ..-ой сессии Генеральной Ассамблеи ООН». Его объем составил 45-50 страниц. Данная записка является коротким обобщением итогов участия Туркменистана в работе 46-ой, 47-ой, 48-ой, 49-ой сессий ГА ООН. Итак, подводя общие итоги 46-ой, 47-ой, 48-ой, 49-ой сессий ГА ООН, в работе которых принимал участие Туркменистан, могу сделать следующие выводы:

Туркменистан был принят в полноправные члены Организации Объединенных Наций на 46-й сессии Генеральной Ассамблеи ООН – 2 марта 1992 года. И период работы этой сессии можно было назвать историческим, ибо события последних 12 месяцев изменили ход истории второй половины XX века. Они положили конец «холодной войне» и открыли новую эру международного сотрудничества.

Хотя конец «холодной войны» привел к устранению двухполярной конфронтации в международной политике, произошедшей в результате этого диверсификации положения в области безопасности привела к возникновению новых трудностей. Несмотря на это, в международном сообществе был широко распространен оптимизм в отношении способности ООН удовлетворять ожидания и потребности её членов.

Более ясным становился диагноз современных задач, на первый план выдвигалась необходимость соединения усилий в направлении мира и развития, а также подчеркивалась необходимость обеспечения равновесия между «Повесткой дня для мира» и «Повесткой дня для развития».

Сессии ГА ООН становились все более плодотворными, подтверждая возрастающую роль и значение ООН в жизни человечества. Дискуссии по вопросам повесток дня позволили провести коллективный обзор международной политической, экономической и социальной ситуаций.

Достигнут существенный прогресс и в области разоружения, а также некоторый осязаемый прогресс в области демократизации и соблюдения прав человека в мире. Экономические вопросы приобретали все большую актуальность и практическую значимость. Значительный отклик в решениях сессий получили проблемы государств переходного периода.

Новая международная ситуация после периода «холодной войны» благоприятствовала укреплению роли Организации Объединенных Наций. Начатая динамичная реформа Организации, включая всю систему ООН, содействовала повышению её эффективности.

Итоги сессий со всей ясностью показали, что ООН является незаменимой, ибо только она располагает универсальным характером, глобальной организующей силой и поставленной на службу всем народом широкой сетью. В то же время движущей силой и источником поддержки ООН выступают государства-члены. Они выражают искреннюю заинтересованность в полной мере реализовать потенциал и авторитет ООН как центра согласования и координации действий. Проявленный государствами-членами высокий уровень политической воли нашел затем свое отражение в резолюциях Генеральной Ассамблеи для практического осуществления содержащихся в них основных идей и рекомендаций.

Участие Туркменистана в работе 46-ой, 47-ой, 48-ой, 49-ой сессий Генеральной Ассамблеи ООН стало отправным пунктом его полноправного членства в ООН. Оно способствовало укреплению независимости нашего молодого государства

и в то же время значительно обогащало эту всемирную Организацию.

И если изложить это в более широком плане, то опыт первых лет участия Туркменистана в деятельности ООН, даже при наличии отдельных трудностей, а также чисто практиче-

ских сложностей, показал большой вклад страны в усиление эффективности ООН, которая становилась местом формирования наших запросов и достижения их исполнения. А это на основе созданной солидной базы сотрудничества и накопленного опыта требовало дальнейших всемерных усилий по более масштабному участию нашей страны в ее деятельности. Этому во многом будет способствовать: обеспечение нашей делегации конкретными задачами по продвижению важных для нас идей в резолюции, решения Генеральной Ассамблеи ООН; дальнейшее углубление и расширение сотрудничества с учреждениями этой Организации; комплексное решение основных вопросов жизнедеятельности нашей Миссии при ООН; разработка программы по подготовке кадров для участия в многосторонней дипломатии и др.

Я убежден, что вклад нашей туркменской дипломатии в решение масштабных задач ООН будет неуклонно возрастать. Что же касается этой самой крупной и влиятельной межправительственной Организации, то ООН в XXI веке видится мне как высокоэффективная организация, уделяющая большое внимания причинам возникновения кризисов и конфликтов, их профилактике, оперативно реагирующая на различные вызовы современного мира, играющая более существенную роль в реальном содействии решению злободневных социально-экономических и иных проблем.

Амангельды РАХМАНОВ,
заведующий кафедрой международных отношений и дипломатии Института международных отношений МИД Туркменистана, Чрезвычайный и Полномочный посол Туркменистана, Заслуженный дипломат Туркменистана, профессор, кандидат исторических и философских наук.

Mälim bolsy ýaly, 14-nji oktyabrda paýtagtymyzda Merkezi Aziýa döwletleriniň we Koreýa Respublikasynyň parlament ýolbaşçylarynyň ikinji duşuşygy geçildi. Oňa ýurdumyzyň, Gazagystan Respublikasynyň, Gyrgyz Respublikasynyň, Täjigistan Respublikasynyň, Özbegistan Respublikasynyň we Koreýa Respublikasynyň parlament ýolbaşçylary gatnaşdylar.

Ýurdumyzda başga döwletler bilen ýakyn aragatnaşyk saklamak, gadymdan gelýän dostlukly hyzmatdaşlygy ilerletmek hem-de halklarymyzyň agzybirligini pugtalandyrmak babatda ençeme işler alnyp barylýar. Şeýle işleri amal etmekde parlament edaralaryna uly orun degişlidir. Bu kanun çykaryjy edarasy halkyň, döwletiň, dünýäniň bähbidine gönükdirilen işleri durmuşa geçirýär. Muny bolsa 2023-nji ýylyň sentýabrynda Seul şäherinde geçirilen Merkezi Aziýa ýurtlarynyň we Koreýa Respublikasynyň parlament ýolbaşçylarynyň birinji duşuşygynda hem görüp bilýäris. Ýokary guramaçylyk derejesinde geçirilen duşuşyk halklarymyzyň umumabandançylygy nazarlaýandygyny alamatlandyrdy. Oňa Türkmenistanyň Mejlisiniň başlygynyň ýolbaşçylygyndaky duşuşygyň dowamynda ýurtlarymyzyň arasynda söwda-ykdysady, medeni-ynsanperwer, ulag, energetika, ýokary tehnologiýalar, ylym-bilim, saglygy goraýyş, sport, syýahatçylyk, howanyň üýtgemegi, daşky gurşawy goramak ýaly meselelere uly ähmiýet berildi. Ikinji duşuşygyň bolsa Aşgabat şäherinde geçirilmegi aýratyn belenilmäge mynasypdyr. Häzirki wagtda parlament hyzmatdaşlygy ýurtlaryň arasynda netijeli dialogy alyp barmagyň, özara düşünişmegi pugtalandyrmagyň möhüm gurallarynyň biri bolup durýandygyny bellemek gerek. «Parahatçylygyň, güläp ösüşiň we özara ynanyşmagyň hatyrasyna hyzmatdaşlyk» atly plenar mejlisde çykyş edenler Türkmenistan bilen daşary ýurtlaryň arasynda parlament gatnaşyk-

laryny berkitmekde türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy Gahryman Arkadagymyza möhüm ornuň degişlidigni nygtadylar.

PARLAMENT DIPLOMATIÝASY ÖSÜŞ ÝOLUNDA

landyrmak babatda ençeme işler alnyp barylýar. Şeýle işleri amal etmekde parlament edaralaryna uly orun degişlidir. Bu kanun çykaryjy edarasy halkyň, döwletiň, dünýäniň bähbidine gönükdirilen işleri durmuşa geçirýär. Muny bolsa 2023-nji ýylyň sentýabrynda Seul şäherinde geçirilen Merkezi Aziýa ýurtlarynyň we Koreýa Respublikasynyň parlament ýolbaşçylarynyň birinji duşuşygynda hem görüp bilýäris. Ýokary guramaçylyk derejesinde geçirilen duşuşyk halklarymyzyň umumabandançylygy nazarlaýandygyny alamatlandyrdy. Oňa Türk-

Gahryman Arkadagymyzyň öndengörüjilikli başlangyçlary netijesinde häzirki wagtda halklaryň arasyndaky dostlukly gatnaşyklar ösdürilýär. Soňky ýyllarda Merkezi Aziýa döwletleri bilen Koreýa Respublikasynyň arasyndaky köptaraplaýyn hyzmatdaşlygyň gün tertibindäki meseleler bilen bir hatarda, parlamentara dialog hem aýratyn ähmiýete eýedir. Şunda parlamentara dostluk toparlaryna uly orun degişlidir. Olaryň işi halklaryň arasynda özara düşünişmegiň netijeli guraly bolup durýar. Hemmämiziň bilşimiz ýaly, ýurdumyz dünýä giňişliginde «Dialog – pa-

menistanyň Mejlisiniň başlygynyň ýolbaşçylygyndaky duşuşygyň dowamynda ýurtlarymyzyň arasynda söwda-ykdysady, medeni-ynsanperwer, ulag, energetika, ýokary tehnologiýalar, ylym-bilim, saglygy goraýyş, sport, syýahatçylyk, howanyň üýtgemegi, daşky gurşawy goramak ýaly meselelere uly ähmiýet berildi. Ikinji duşuşygyň bolsa Aşgabat şäherinde geçirilmegi aýratyn belenilmäge mynasypdyr. Häzirki wagtda parlament hyzmatdaşlygy ýurtlaryň arasynda netijeli dialogy alyp barmagyň, özara düşünişmegi pugtalandyrmagyň möhüm gurallarynyň biri bolup durýandygyny bellemek gerek. «Parahatçylygyň, güläp ösüşiň we özara ynanyşmagyň hatyrasyna hyzmatdaşlyk» atly plenar mejlisde çykyş edenler Türkmenistan bilen daşary ýurtlaryň arasynda parlament gatnaşyk-

rahatçylygyň kepili» atly täze filosofiyany öňe sürdi. Birleşen Milletler Guramasynyň Baş Assambleýasynyň 78-nji sessiýasynyň 63-nji plenar mejlisinde Türkmenistanyň başlangyjy boýunça «2025-nji ýyl – Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýyly» atly Kararnama kabul edildi. 86 döwlet bu Kararnamanyň awtordaşy bolup çykyş etdi. Şeýle hem Türkmenistan ählumumy parahatçylygy, durnuklylygy we howpsuzlygy pugtalandyrmak, Durnukly ösüş maksatlaryna ýetmek üçin milli, şeýle hem halkara derejedäki işleri durmuşa geçirmegi maksat edinýändigini belläp geçdi. Bir söz bilen aýdanymyzda, Aşgabatda geçirilen parlament ýolbaşçylarynyň ikinji duşuşygy örän uly ähmiýete eýedir.

Baýnazar BAÝHANOW,
Halkara žurnalistikasy fakultetiniň I ýyl talyby.

TÜRKMEN-EÝRAN GATNAŞYKLARYNDA MAGTYMGULY PYRAGYNYŇ ORNY

Häzirki wagtda Türkmenistan we Eýran Yslam Respublikasy syýasy-diplomatik, söwda-ykdysady,

ýaly, biziň sebitimizde ýaşayan halklaryň dilleriniň tapawutlydygyna garamazdan, olaryň medeniýeti şol bir

hem türkmen medeniýetini we dilini belende göteren şahsyýetleriň biridir.

medeni-ynsanperwer ulgamlarda iki tarapyň hem milli bähbitlerine doly laýyk gelýän hyzmatdaşlygy täze derejä çykarýarlar. 11-nji oktyabrda paýtagtymyzda hormatly Prezidentimiziň başlyklyk etmeginde geçirilen «Döwürleriň we siwilizasiýalaryň özara arabaglanyşygy — parahatçylygyň we ösüşiň binýady» atly halkara foruma gatnaşmak maksady bilen, Eýran Yslam Respublikasynyň Prezidenti Masud Pezeşkian Türkmenistana ilkinji iş saparyny amala aşyrdy. Munuň özi döwletara hyzmatdaşlygy ösdürmekde örän möhüm taryhy wakadyr.

Eýran halkynyň taryhynyň, edebiýatynyň we medeniýetiniň möhüm bölekleri Merkezi Aziýa halklarynyň medeniýeti bilen berk baglanyşyklydyr. Şunuň bilen baglylykda, halkara forumda Eýran Yslam Respublikasynyň Prezidenti iki dostlukly halkyň gadymy döwürlerden bäri, parahatçylykda, ylalaşykda ýaşandyklaryny, olaryň umumy medeni mirasynyň bardygyny belledi. Dostlukly döwletiň Lideriniň belleýşi

myz Magtymguly Pyragynyň we onuň pederi Döwletmämmed Azadynyň guburlarynyň bardygyny aýratyn bellärligidir. Garaşsyzlyk ýyllarynda iki dostlukly döwletiň tagallasy bilen, Magtymguly Pyragynyň we Döwletmämmed Azadynyň guburlaryna ýadygärlik galdyryldy. Bilşimiz ýaly, zyýarat üçin bu ýere uly wekilçilikli toparlar Hökümetimiz tarapyndan yzygiderli iberilýär. Gürgen, Ysphyhan, Töwriz, Şirwan, Damgan, Ýezd, Kerman ýaly şäherleriň atly akyldaryň goşgy setirlerinde häli-şindi duşýar. Şunda Magtymguly Pyragynyň ömür ýoly, döredijiligi Eýran topragy bilen aýrylmaz baglydyr.

Halklarymyzyň arasyndaky dostlukly gatnaşyklaryň pugtalandyrylmagynda alymlara, şahyrlara uly orun degişlidir. Pars edebiýatynyň Firdöwsi, Rudaky, Saady, Omar Haýýam ýaly meşhur wekilleriniň Gündogaryň medeniýetini dünýä ýaýmakda hyzmatlary uludyr. Beýik akyldar şahyr Magtymguly Pyragy

Magtymgulynyň miras galdyran eserlerinde ahlak, syýasy, durmuş, medeni meselelere ýüzlenilýär. Bular bolsa onuň dil baýlygyna we giň dünýägaraýşyna şaýatlyk edýär. Magtymguly öz şygrylarynda adamlary agzybirlige, jebislige, parahatçylyk söýüjilige, ylalaşyklyga çagyrypdyr hem-de agzalalygy, ahlaqsyzlygy ýazgarypdyr.

Halkara forumda döwlet Baştutanymyz goňsy ýurduň Baştutanyna Gündogaryň meşhur şahyry Magtymgulynyň doglan gününüň 300 ýyllygyny mynasybetli Eýranda köp sanly çäreleriň guralandygyny üçin tüýs ýürekden minnetdarlyk bildirdi. Hormatly Prezidentimiz iki ýurduň arasyndaky medeni-ynsanperwer gatnaşyklaryň pugtalandyrylmagyna, beýik söz usadynyň döredijilik mirasynyň ylmy taýdan öwrenilmegine goşýan goşandyny nazara alyp, Prezident Masud Pezeşkian «Magtymguly Pyragynyň 300 ýyllygyna» atly ýubileý medaly bilen sylaglamak barada karara gelendigini aýtdy. Munuň özi iki ýurduň arasyndaky medeni hyzmatdaşlygyň işjeň ösdürilýändigini aýdyň beýanydyr.

Eýran Yslam Respublikasynyň Prezidentiniň ýurdumyza ilkinji iş saparyny amala aşyrmagy dostlukly türkmen-eýran gatnaşyklarynyň häzirki döwürde täze many-mazmun bilen baýlaşdyrylýandygyny aýdyňlygy bilen subut edýär.

**Yhlas ATAMYRADOW,
Guwanç SERDAROW,**

*Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň
Halkara gatnaşyklary institutunyň V ýyl
talyplary (Türkmenistanyň Eýran Yslam
Respublikasyndaky Baş konsullygy,
Maşat şäheri).*

Teodor Ruzwelt ABŞ-nyň döwlet işgäri. 1901 — 1909-njy ýyllarda ABŞ-nyň Prezidenti. 1904-nji ýylda ABŞ-nyň Günbatar ýarym şarda ýerleşen döwletleriň işlerine gatyşmak hukugyny göz önünde tutýan «Ruzweltiň doktrinasy» bilen çykyş edýär. Portsmut parahatçylyk şertnamasynyň (1905 ý.) baglaşylmagyna uly goşant goşýar; Parahatçylyk boýunça Nobel baýragynyň eýesi.

Teodor Ruzwelt 1858-nji ýylyň 27-nji oktyabrynda Nýu-Ýorkda gurply maşgalada dünýä inýär. Teodor çagalyk ýyllarynda Angliýa, Fransiýa, Müsüre we Palestina baryp görýär. Birnäçe aýlap Drezden maşgalasynda ýaşamagy bolsa, onuň nemes dilini suwara öwrenmegine sebäp bolýar.

Teodor 1876-njy ýylda Garward uniwersitetine okuwa girýär. Ol bu ýerde okap ýörkä, syýasatçy bolmagy ýüregine düwürýär. Şol maksat bilen, Nýu-Ýorka gaýdyp gelenden soň, Kolumbiýa uniwersitetinde hukuk ylmy we taryhy öwrenmegini dowam etdirýär. 1881-nji ýylda onuň «1812-nji

ýylyň deňiz söweşi» ady bilen ilkinji kitaby çapdan çykýar. Ol bu kitabynda güýçli amerikan flotunyň döredilmegini goldap ýazýar. 1881-nji ýylyň oktyabr aýynda

flotuny döretmek ugrundaky işjeňligi eýýäm 1898-nji ýylyň ýazynda öz miwesini berýär: ispan-amerikan urşunda Jorj Dýuiniň ýolbaşçylygyndaky eskadra Manilada

Teodor Ruzwelt

(1858 — 1919)

ispan flotuny ýeňýär. Urşuň özüne aýratyn mümkinçilikleri döredýändigine göz ýetiren Ruzwelt harby gulluga gidýär. Ol öz döreden «Ýowuz atlylar» batalýony bilen Kubada üstünlikli söweşýär we halk gahrymany bolup dolanyp gelýär.

1898-nji ýylyň ahyrynda ol Nýu-Ýorkuň gubernatorlygyna saýlanýar, emma bu wezipede uzak saklanmaýar — 1901-nji ýylyň 4-nji martynda Mak-Kinliniň

Nýu-Ýork ştatynyň parlament saýlawlarynda respublikaçylar partiyasından dalaş edýär.

Mak-Kinli prezident saýlawlarynda ýeňiş gazanandan soň (1897 ý.), Ruzwelt Harby-deňiz güýçleriniň ministriň kömekçisi wezipesine bellenýär. Onuň deňiz

prezidentlige gaýtadan saýlanmagy bilen ABŞ-nyň täze wise-prezidenti — Ruzwelt kasam kabul edýär. Emma bu kürsüde-de uzak oturmaýar. Eýýäm şol ýylyň 14-nji sentýabrynda Mak-Kinliniň aradan çykmagy bilen eks wise-prezident şol günün özün-

de ABŞ-nyň 26-njy Prezidenti hökmünde kasam kabul edýär. Ol dekabrdan Kongresde daşary syýasat babatda «Monro doktrinasyny» we flotuň gurluşygyny öňe ilerletjekdigini mälim edýär. Prezident diplomatiýada-da özüniň ukyp-başarnygyny görkezýär. Onuň tiz wagtdan meşhur bolan «Örän sypaýy gürlä, emma eliňde uly taýak sakla, şeýtseň uzaga gidersiň» diýen jümlesi alyp barýan syýasatynyň özenini tutýar. Şonuň üçin onuň prezidentlik ýyllaryny «güýç ulanmak syýasaty» bilen baglanyşdyrýarlar.

Prezident Ruzwelt ABŞ-ny güýçli Günbatar Ýewropa döwletleri bilen deň derejä ýetirmäge synanyşýardy we maksadyna ýetmek üçin daşary ýurt diplomatlary, syýasy we jemgyýetçilik işgärleri bilen şahsy gatnaşyklaryny ussatlyk bilen ulanýardy. Prezident diňe öz habarçylaryndan maglumat almagyň tarapdarydy we şolar arkaly degişli hökümete basyş etmäge synanyşýardy.

(Dowamy bar).

Ajaýyp NOBATOWA,
*Halkara žurnalistikasy fakultetiniň
IV ýyl talyby.*

Лучшая награда в нашей жизни – это возможность заниматься делом, которое того стоит.

Teodor ПУЗБЕЛЬТ

Baş redaktor
Täzegül KULJIKOWA

Baş redaktoryň orunbasarlary: M.Mätgurbanow, G.Gurbansähedow.

Jogapkär kätib: B.Garaýew.
Jogapkär kätibiň orunbasary: A.Kaşaňow.

Bölüm müdiri: J.Öwezowa.
Edebi işgärler: A.Ýazweliýew, O.Çaryýarowa,
A.Nobatowa, Y.Hallyýew.

Korrektor: A.Döwletowa, M.Orazdurdyýewa.

Redaksion geňeşiň agzalary:

B.Ataýew, M.Berdiniýazow, A.Gökleňow,
R.Bäşimow, B.Saryýew, B.Amansaryýew,
B.Karaýew, M.Gandymowa, P.Çaryýew,
J.Pürjähewa, O.Amanmuhammedowa.

Gazet elektron görnüşinde
HGI-niň www.iirmfa.edu.tm
internet saýtynda
ýerleşdirilýär.

E-mail:
hgi.redaksiya@gmail.com